

Rapportcijfer voor productie

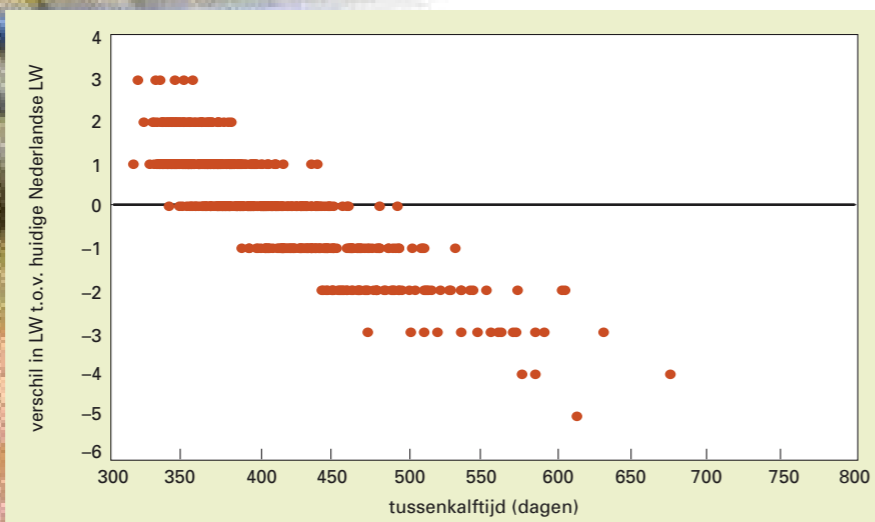
Koeien met lange tussenkalftijd en hoog vetpercentage krijgen lagere lactatiewaarde

Op melkveebedrijven zijn lactatiewaarde en netto-opbrengst veelgebruikte kengetallen. NRS friste de berekening van deze kengetallen op. Voortaan spelen ook tussenkalftijd en gemiddeld vetpercentage een rol. In dit artikel de achtergronden.

Welke koe zal ik afvoeren, welke koe zal ik met een vleesstier insemineren en met welke koe fok ik verder? Veel veehouders gebruiken de lactatiewaarde bij het beantwoorden van die vragen. Met behulp van dat kengetal kunnen ze binnen het bedrijf gemakkelijk koeien met elkaar vergelijken. 'De lactatiewaarde staat voor het rendement van de koe in de huidige lactatie. We houden bijvoorbeeld rekening met de voerkosten en de melkprijs', vertelt Bert van 't Land, teamleider veehouderijproducten NRS. 'De lactatiewaarde zegt iets over de korte termijn. Met afstamming en fokwaarden heeft het niets te maken.'

Bij de berekening van de lactatiewaarde maakt NRS gebruik van de netto-opbrengst. De netto-opbrengst geeft het gecorrigeerde rendement van een lactatie weer. Na elke monstername berekent NRS voor alle melkkoeien op het bedrijf een netto-opbrengst. De berekening van de lactatiewaarde is dan als volgt: (netto-opbrengst per koe/netto-opbrengst bedrijf) x 100. Een voorbeeld: een koe met een netto-opbrengst van 2500 staat op een bedrijf met een netto-opbrengst van 2000. Haar lactatiewaarde is dan: $2500/2000 \times 100 = 125$.

Figuur 1 – Effect correctie voor tussenkalftijd op lactatiewaarde (LW) op een willekeurig bedrijf

Een koe met een lactatiewaarde van 100 heeft een netto-opbrengst die overeenkomt met het bedrijfsgemiddelde. Een lactatiewaarde van 110 betekent dat de netto-opbrengst van die koe tien procent boven de gemiddelde netto-opbrengst van het bedrijf ligt.

Aangepaste berekening

In 1977 berekende NRS voor het eerst de lactatiewaarde. In de loop der jaren is de berekening steeds aangepast en verbeterd. Vanaf februari 2006 – in Vlaanderen al vanaf eind oktober 2005 – gebruikt NRS een vernieuwde berekening van de lactatiewaarde en de netto-opbrengst. Om koeien goed met elkaar te kunnen vergelijken hield NRS in de oude Nederlandse situatie al rekening met een aantal correctiefactoren. NRS corrigeerde voor het seizoen van afkalven en voor de leeftijd van

een koe. 'Koeien die bijvoorbeeld in oktober afkalven hebben doorgaans een hogere productie dan koeien die in maart kalven', verduidelijkt Henri Zendman, productspecialist MPR.

In de vernieuwde berekening van lactatiewaarde en netto-opbrengst wordt rekening gehouden met twee nieuwe factoren: de tussenkalftijd en het vetpercentage. 'Koeien met een slechte vruchtbaarheid zijn minder rendabel', stelt Van 't Land. 'Met de lactatiewaarde geven we straks niet uitsluitend de productiecapaciteit weer. Koeien die niet of niet snel weer drachtig worden, krijgen een lagere lactatiewaarde dan in de oude situatie. Dat komt omdat we nu niet meer alleen naar het eerste deel van de lactatie kijken.'

Om de correctie op tussenkalftijd mogelijk te maken kijkt NRS niet langer naar de 305-dagenproductie, maar naar de lactatiepro-

ductie. NRS deelt de lactatieproductie van kg melk, vet en eiwit door de voorspelde tussenkalftijd van de koe en vermenigvuldigt het getal vervolgens met 365 dagen. Vooral bij koeien die al snel minder melk gaan geven, zal het verschil daarom zichtbaar zijn, denkt Zendman. 'Bij koeien die heel persistent zijn heeft het minder effect.'

Voor de voorspelde tussenkalftijd maakt NRS gebruik van inseminatiegegevens. 'Het wordt belangrijker dat de data in het systeem kloppen en veehouders op tijd de inseminaties invoeren', benadrukt Zendman.

Figuur 1 geeft het effect weer van de correctie voor tussenkalftijd. In de meeste gevallen verandert de lactatiewaarde slechts enkele punten. Voor koeien met een slechte persistentie en een extreem lange tussenkalftijd zijn de veranderingen het grootst. Ook met het vetpercentage houdt NRS voortaan rekening. 'Een koe die melk met een hoog vetpercentage geeft, doet een grote aanslag op het vetquotum. Dat resulteert per saldo in minder liters en vaak een lagere eiwitproductie', legt Van 't Land uit. In de nieuwe lactatiewaarde vergelijkt NRS het vetgehalte van de koe met het gemiddelde vetgehalte van het bedrijf. De tabellen 1 en 2 laten voorbeelden daarvan zien.

Waardering vet en eiwit

De netto-opbrengst wordt berekend op basis van de productie van kg melk, kg vet en kg eiwit gedurende een lactatie. In de vernieuwde berekening heeft NRS ook de waardering van melk, vet en eiwit in de netto-opbrengst aangepast. 'Omdat de melkprijs daalt, is de netto-opbrengst de laatste jaren ook steeds lager geworden', vertelt Van 't Land. Behalve naar de voerkosten voor de benodigde hoeveelheid energie, kijkt NRS nu ook naar de voerkosten voor de benodigde hoeveelheid eiwit. 'Eiwit in de melk kost ook voer', licht Zendman toe. De aanpassing in februari leidt tot een gemiddelde daling van de netto-opbrengst met vier procent, meldt Van 't Land. 'Een netto-opbrengst van 2500 op dit moment is straks vergelijkbaar met een netto-opbrengst van 2400.'

Regelmatig wordt gecheckt of de economische waarden nog wel overeenkomen met de praktijk. 'We kijken elk jaar of de melk- en voerprijzen zodanig zijn veranderd dat het nodig is om de economische waarden aan te passen.'

Inge van Drie

	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	NO-oud	LW-oud	NO-nieuw	LW-nieuw
koe 1	8900	4,00	3,37	356	300	1907	90	1907	94
koe 2	8900	4,20	3,43	374	306	1985	94	1985	98
koe 3	8900	4,40	3,50	392	312	2063	97	2063	101
koe 4	8900	4,60	3,57	409	317	2140	101	2092	103
koe 5	8900	4,80	3,63	427	323	2218	108	2122	104

Tabel 1 – Vergelijking oude en nieuwe lactatiewaarde (LW) in situatie met gelijke melkproductie en variabel vet- en eiwitpercentage (NO = netto-opbrengst)

	kg melk	% vet	% eiwit	kg vet	kg eiwit	NO-oud	LW-oud	NO-nieuw	LW-nieuw
koe 1	7900	4,96	3,69	392	291	2023	98	1904	94
koe 2	8400	4,67	3,59	392	301	2043	99	1984	98
koe 3	8900	4,40	3,50	392	312	2063	100	2063	102
koe 4	9400	4,17	3,42	392	322	2083	101	2083	103
koe 5	9900	3,96	3,35	392	332	2103	102	2103	104

Tabel 2 – Vergelijking oude en nieuwe lactatiewaarde (LW) in situatie met gelijke kg-vetproductie en variabele melk- en eiwitproductie (NO = netto-opbrengst)

kenmerk	melkopbrengst	voerkosten	economische waarde
melk	-0,04	-0,01	-0,05
vet	3,75	-0,50	3,25
eiwit	5,88	-1,31	4,58